

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЛІНГВІСТИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ¹

ФАКУЛЬТЕТ РОМАНСЬКОЇ
ФІЛОЛОГІЇ І ПЕРЕКЛАДУ

Кафедра іспанської і новогрецької
філології та перекладу

<p style="text-align: center;">СИЛАБУС вибіркової навчальної дисципліни «Способи відтворення фразеологізмів та безеквівалентної лексики» Спеціальність²: В11 Філологія Спеціалізація: В11.081 Новогрецька мова і література (переклад включно) Освітня програма: Новогрецька мова і література, друга іноземна мова, переклад</p>	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Кафедра	іспанської і новогрецької філології та перекладу
Факультет	романської філології і перекладу
Викладач	Романенко Ольга Петрівна, доктор філософії, старший викладач кафедри іспанської і новогрецької філології та перекладу КНЛУ
Статус дисципліни ³	вибіркова дисципліна професійної і практичної підготовки
Курс, семестр ⁴	3, V
Обсяг дисципліни у кредитах ЄКТС / загальна кількість годин	3/90
Мова викладання	Новогрецька /українська
Коротка анотація дисципліни (Що я вивчатиму?)	Навчальна дисципліна <i>«Способи відтворення фразеологізмів та безеквівалентної лексики»</i> спрямована на підготовку фахівців, здатних використовувати різні способи відтворення

¹ Поряд з логотипом КНЛУ рекомендується вставляти логотип факультету.

² Спеціальність / спеціалізація / ОП зазначаються за наявності.

³ Обрати з: а) вибіркова дисципліна професійної і практичної підготовки; б) дисципліна вільного вибору студента; в) дисципліна українознавчого спрямування.

⁴ Крім дисциплін вільного вибору студентів.

	<p>безеквівалентної лексики і реалій для забезпечення максимально точного перекладу. Завданнями навчальної дисципліни є опанування основними прийомами та техніками перекладу безеквівалентної лексики; вивчення особливостей застосування основних лексико-граматичних перекладацьких трансформацій.</p> <p>Предметом навчальної дисципліни є - специфіка передачі безеквівалентної лексики при перекладі новогрецькою мовою. Зміст навчальної дисципліни розкривається в одному змістовому модулі, що передбачає вивчення підходів до розуміння понять «еквівалент» і «еквівалентність»; розгляд подібності та відмінності понять «реалія» і «безеквівалентна лексика»; виявлення причини лексичної безеквівалентності, опис класифікації безеквівалентної лексики; порівняльний аналіз української та новогрецької безеквівалентної лексики.</p>
<p>Мета вивчення дисципліни <i>(Чому це цікаво й потрібно вивчати?)</i></p>	<p>Мета дисципліни полягає в практичній підготовці фахівців з перекладу, здатних достовірно перекладати безеквівалентну лексику і якісно транслювати та ретранслювати її, на базі вивчення основних моделей та закономірностей процесу перекладу, способів та методів перекладу.</p>
<p>Результати навчання <i>(Чому я навчуся на цій дисципліні?)</i></p>	<p><i>Знати</i> основні поняття пов'язані з безеквівалентною лексикою; класифікаційні схеми (семантична, морфологічна, структурна, генетична, стилістична, ідеографічна, когнітивна класифікації тощо)</p> <p><i>Знати</i> поняття парних словосполучень та усталених порівнянь.</p> <p><i>Вміти</i> вирізняти та аналізувати безеквівалентну лексику на основі комплексного врахування її змістової структури.</p> <p><i>Вміти</i> відрізняти вільні словосполучення від усталених; розуміти значення слова у вузькому і широкому контексті.</p> <p><i>Вміти</i> застосовувати свої знання в галузі лінгвістики.</p> <p><i>Вміти</i> професійно користуватися словниками, довідниками, банками даних та іншими джерелами інформації. Володіти навичками роботи на комп'ютері з використанням відповідних програм (текстових редакторів, електронних словників, енциклопедій).</p> <p><i>Здатність</i> використання інформаційно-комунікативних технологій, уміння самостійно здобувати, оцінювати та використовувати інформацію.</p> <p><i>Вміти</i> обґрунтовувати власний погляд на проблему, вміти захистити свої результати в дискусії з колегами.</p> <p><i>Добре адаптуватися</i> до нових ситуацій та умов освітнього процесу.</p> <p><i>Приймати самостійні рішення</i> в процесі застосування набутих знань у різних сферах професійної діяльності – мовознавчій, культурознавчій, освітній тощо і нести за них повну відповідальність; усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою самовдосконалення, поглиблення набутих і здобуття нових фахових знань.</p> <p><i>Відповідально ставитись</i> до виконуваної роботи та досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.</p>
<p>Компетентності⁵ <i>(Яку сукупну користь я отримаю)</i></p>	<p>Курс спрямований на розвиток у студентів таких загальних компетентностей:</p>

⁵ Формуються у термінах знань / умінь / навичок / комунікації / автономності або в описі набутих м'яких навичок.

від вивчення цієї дисципліни?)

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Дисципліна зорієнтована на набуття таких фахових компетентностей:

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати новогрецьку мову, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 13. Здатність використовувати системні знання мови для аналізу та синтезу ідей, застосовувати системні знання сучасних філологічних і перекладознавчих студій в професійній діяльності.

ФК 14. Володіння теоретичними основами використання новогрецької мови, включаючи фонетичні, граматичні, лексичні, стилістичні аспекти мови й мовлення.

ФК 16. Володіння граматиною, лексикою і фонетикою новогрецькою мови на рівні С1 (Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання (Πιστοποίηση Επάρκειας Ελληνομάθειας του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας (Κ.Ε.Γ.)).

ФК 18. Володіння експресивними, емоційними, логічними засобами новогрецької, другої іноземної та української мов для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації в усній та писемній формах.

ФК 19. Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з новогрецької мови обраної філологічної спеціалізації: мовознавства, літературознавства, перекладознавства та оперувати базовою термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 20. Здатність до аналізу тексту оригіналу, до застосування відповідних перекладацьких стратегій (здійснення передперекладацького аналізу тексту; виокремлення правильної перекладацької стратегії; визначення одиниці перекладу, оцінювання та добір мовних

	<i>засобів для реалізації адекватного перекладу), презентувати текст перекладу.</i>	
Види занять і їхній розподіл за годинами	Практичні заняття - 30 год Самостійна робота - 60 год.	
Тематика (змістові модулі) навчальної дисципліни	Змістовий модуль 1. Лексичні та граматичні труднощі перекладу. Тема 1. Слово і контекст. Тема 2. Типи лексичних трансформацій. Тема 3. Граматичні трансформації: проблеми вузького та широкого контексту. Тема 4. Лексико-граматичні трансформації.	
Політика оцінювання (розподіл балів і критерії)	Семестрове оцінювання навчальних досягнень студентів має таку структуру:	
	№ з/п	Види навчальної діяльності студента
	1.	Аудиторна навчальна робота.
	2.	Самостійна навчальна робота.
	3.	Модульна контрольна робота
	25	25
	50	
	Організація оцінювання: Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна та самостійна робота) здійснюється у вигляді опитування в усній формі, яке проводиться на кожному практичному занятті та включає в себе відповідь на теоретичне питання з лекційного курсу та здійснення перекладу запропонованих текстів з новогрецької мови на українську і навпаки з тематики, що вивчалась протягом курсу.	
	Організація оцінювання: Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна та самостійна робота) здійснюється у вигляді опитування в усній формі, яке проводиться на кожному практичному занятті та включає в себе відповідь на теоретичне питання з лекційного курсу та здійснення перекладу текстів з новогрецької мови на українську і навпаки з тематики, що вивчалась протягом курсу.	
	Критерії оцінювання аудиторної навчальної роботи студента «Відмінно»: Зміст відповіді: демонстрація повного розуміння та чітке визначення лінгвістичних термінів, компетентне визначення теоретичних засад та різних підходів до мовних явищ; вміння пояснити смислові, структурні, загальні та відмінні особливості мовних одиниць усіх рівнів та навести доречні приклади. Форма відповіді: коректна лексико-граматична та інформаційна презентація тексту, вільне володіння лінгвістичною термінологією, зв'язність та логічне послідовне викладення матеріалу з дотриманням семантичних та формальних зв'язків між реченнями. Виконання практичного завдання: виконане студентом завдання відповідає вимогам комунікативно орієнтованого навчання і поетапного формування навичок та вмінь.	
	«Добре»: Відповідь абітурієнта повна, зрозуміло викладена, однак	

містить неповну ілюстрацію понять, невдалі приклади, зайву інформацію. Допускається 3-4 граматичних або лексичних помилки.

Виконання практичного завдання: виконане студентом завдання відповідає вимогам комунікативно орієнтованого навчання і поетапного формування навичок та вмінь.

«Задовільно»:

Відповідь є правильною по суті, однак неповною (через відсутність пояснень, прикладів). Допускається 6-8 мовних помилок.

Виконання практичного завдання: виконане студентом завдання частково не відповідає вимогам комунікативно орієнтованого навчання і поетапного формування навичок та вмінь.

«Незадовільно»:

Відповідь абітурієнта не відображає суті питання, не містить основних термінів та їх визначень, не проілюстрована доречними прикладами, або витлумачена у спотвореній формі. У відповіді студента присутні більше ніж 9 мовних помилок.

Виконання практичного завдання: виконане студентом завдання не відповідає вимогам комунікативно орієнтованого навчання і поетапного формування навичок та вмінь

Критерії оцінювання самостійної навчальної роботи студента
Самостійна робота передбачає написання реферату за однією з обраних тем. Реферат оцінюється за критеріями:

- відповідність змісту обраній темі;
- повнота і ґрунтовність викладу та термінологічна коректність;

Схема оцінювання: кожний критерій оцінюється за 4-бальною шкалою:

Відповідність змісту обраній темі

5 - Реферат повністю відповідає змісту питання. Усі основні проблеми визначені чітко.

4 - Реферат в основному відповідає змісту питання. Не всі основні проблеми визначені чітко.

3 - Реферат лише частково відповідає змісту питання. Основні проблеми визначені нечітко.

2 - Реферат не відповідає змісту питання. Основні проблеми не визначені.

2. Повнота і ґрунтовність викладу та термінологічна коректність

5 - Основні проблеми повністю і ґрунтовно розкриті. Студент досить вільно й коректно користується методичною термінологією. Він володіє повним запасом методичних термінів.

4- Основні проблеми розкриті не досить повно і ґрунтовно. Студент в основному правильно використовує методичну термінологію. Невелика кількість термінологічних помилок не перешкоджає розумінню змісту викладеного.

3 - Основні проблеми розкриті лише частково і без належної глибини. Студент допускає значну кількість термінологічних помилок, що ускладнює розуміння змісту викладеного. Він володіє обмеженим запасом методичних термінів.

2 - Основні проблеми не розкриті. Студент майже не

користується методичною термінологією. Його запас методичних термінів мінімальний.

Викладач підраховує бали, отримані студентом, окремо за кожним критерієм оцінювання завдань самостійної роботи. Наприклад, за двома критеріями студент отримав такі бали: 5,3. Середнє арифметичний бал за виконання самостійної роботи становить «4» $((5+3):2)$. За самостійну роботу студент може отримати максимально 25 балів. За невиконання завдання самостійної роботи студент отримує 0 балів.

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити 50 балів.

Наприкінці семестру, зазвичай на останньому практичному занятті, програмою передбачено написання модульної контрольної роботи що є складником семестрового рейтингу. Виконання студентами МКР спрямоване на всебічну і комплексну перевірку обсягу, рівня та якості засвоєння ними знань, навичок та вмінь, визначених у програмі навчальної дисципліни «Синтаксис сучасного грекомовного художнього тексту». Модульна контрольна робота є письмовою, складається із двох теоретичних та одного практичного завдань, кожне з яких оцінюється певною кількістю балів.

Вимоги до заліку

Форми контролю: - усна співбесіда;
- виконання практичного завдання.

Критерії оцінювання:

Залік відбувається в усній формі. Оцінювання відповідей здійснюється відповідно до вимог з конкретних складових заліку. На заліку студент має виконати такі завдання:

I. Відповідь на теоретичне питання

5 «відмінно»

Студент вичерпано і повністю засвоїв теоретичний матеріал курсу. Основні проблеми повністю і ґрунтовно розкриті. Студент досить вільно й коректно користується термінологією. Він володіє повним запасом термінів.

4 «добре»

Студент добре володіє теоретичними знаннями. Основні проблеми розкриті не досить повно і ґрунтовно. Студент в основному правильно використовує методичну термінологію. Невелика кількість термінологічних помилок не перешкоджає розумінню змісту викладеного.

3 «задовільно»

Студент має певні прогалини у теоретичних знаннях з курсу. Основні проблеми розкриті лише частково і без належної глибини. Студент допускає значну кількість термінологічних помилок, що ускладнює розуміння змісту викладеного. Він володіє обмеженим запасом методичних термінів.

2 «не задовільно»

Студент не оволодів теоретичними знаннями курсу. Основні проблеми не розкриті. Студент майже не користується методичною термінологією. Його запас методичних термінів мінімальний.

2. Виконання практичного завдання

5«відмінно»

	<p>Практичне завдання виконано в повному обсязі, допущено не більше 1-2 помилок. Студент демонструє правильну та зрозумілу вимову та наголошення.</p> <p>4«добре»</p> <p>Практичне завдання виконано в повному обсязі, допущено не більше 4 помилок. Студент демонструє вимову та наголошення з деякими помилками, що рідко заважають розумінню.</p> <p>3«задовільно»</p> <p>Практичне завдання виконано не в повному обсязі, допущено не більше 9 помилок. Студент демонструє вимову та наголошення з деякими помилками, що іноді заважають розумінню.</p> <p>2«не задовільно»</p> <p>Практичне завдання виконано не в повному обсязі, допущено більше 9 помилок. Студент демонструє неправильну вимову та наголошення, що заважають розумінню.</p> <p>Виконання кожного завдання оцінюється окремо. Виставляється оцінка, яка дорівнює середньому арифметичному балу за два завдання, округленому до цілого числа.</p> <p>Оцінка «зараховано» виставляється за умови, якщо середній арифметичний бал за відповіді з двох питань становить не менше трьох балів.</p> <p>Оцінка «не зараховано» виставляється за умови, якщо середній арифметичний бал за відповіді з двох питань становить менше трьох балів.</p>
<p>Пререквізити (передумови вивчення дисципліни)</p>	<p>Для успішного освоєння дисципліни студенти повинні володіти комплексними знаннями, отриманими на нормативних практичних й теоретичних курсах загальнофілологічних дисциплін, зокрема, дисциплін «Сучасна українська літературна мова», «Практика усного і писемного мовлення новогрецької мови», «Практична граматики новогрецької мови», «Лексикологія новогрецької мови», «Вступ до перекладознавства», «Теорія і практика перекладу з новогрецької мови».</p>
<p>Навчально-методичне й інформаційне забезпечення</p>	<p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Корунець І.В. (2004) Вступ до перекладознавства: Підручник. Вінниця: Нова книга 2. Ольховська А. С. (2013). Основи професійної майстерності перекладача : Харків : Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна. 3. Ребрій О. В. (2002). Перекладацький скоропис: Посібник для навчання усного послідовного перекладу. Вінниця: Поділля. 4. Αργυρουδη, Ει. & Ασημομυτης, Β. & Βολακάκης, Μ. & Κατσουλάκος, Σ. & Σκλήρης, Α. & Φιλλίπου, Κ. (2002). <i>Ελληνικός Πολιτισμός</i>. Αθήνα: Οργανισμός εκδόσεως διδακτικών βιβλίων. 5. Κατσουλάκος, Θ. & Κατσάρου, Χ. & Λένα, Μ. & Καρυώτη, Ε. (2016). <i>Ιστορία Δ' Δημοτικού. Στα Αρχαία Χρόνια</i>. Αθήνα: Οργανισμός εκδόσεως διδακτικών βιβλίων. 6. Μαστροδημήτρης, Π. Δ. (2005). <i>Εισαγωγή στη νεοελληνική φιλολογία</i>. Αθήνα: Εκδόσεις Δόμος.

	<p>Додаткова:</p> <p>1.Зорівчак Р. П. (2000) Реалії і переклад. На матеріалі англійських перекладів української прози. Львів: Вид-во при Львів. держ. ун-ті</p> <p>2.Kenny, Dorothy. (2001) Lexis and Creativity in Translation. A Corpus-based Study, Manchester: St Jerome,.</p> <p>Μπαμπινιώτης, Γ. (1998). <i>Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας</i>. Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας Ε.Π.Ε.</p> <p>3.Νικόλαος, Π. (2008). <i>Ανακαλύπτοντας τις Ρίζες: Από την Αρχαία Εποχή μέχρι Σήμερα</i>. Αθήνα: Παπασωτηρίου.</p> <p>4.Ομήρου <i>Ιλιάδα</i> (1980). Αθήνα: Οργανισμός εκδόσεως διδακτικῶν βιβλίων.</p> <p>5.Σπυροπούλου, Μ. & Θεοδωρίδου, Θ. (2004). <i>Η γλώσσα που μιλάμε στην Ελλάδα</i> Θεσσαλονίκη: UNIVERSITY STUDIO PRESS.</p>
<p>Форми і способи поточного та семестрового контролю</p>	<p>Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна та самостійна робота) здійснюється в 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються «0».</p> <p>Підсумковий модульний контроль проводиться у вигляді написання <i>модульної контрольної роботи</i>, що спрямоване на всебічну і комплексну перевірку обсягу, рівня та якості засвоєння знань, навичок та вмінь, визначених у програмі навчальної дисципліни «Усний послідовний переклад» для відповідного семестру. Модульна контрольна робота оцінюється в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)). Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР, який максимально може становити 50 балів. Неявка на МКР – 0 балів.</p> <p>У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в рейтинговий бал за роботу протягом семестру шляхом помноження на 10. Наприклад, протягом семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «5», «3», «5», «4», «5», «4». Середня арифметична оцінка становить 4,33, з округленням до десятої частки – 4,3. Отриману оцінку множимо на 10: 4,3x10=43. Це число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.</p> <p>Студенти мають відпрацювати всі пропущені аудиторні заняття. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити 50.</p> <p>Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу за МКР.</p> <ul style="list-style-type: none"> • підсумкове оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни здійснюється у формі заліку. <p>Відмітка про залік у шкалі («зараховано», «не</p>

зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового балу студента за дисципліну таким чином:

90 – 100 балів А

82 – 89 балів В

74 – 81 бал С

64 – 73 бали D

60 – 63 бали E

59 балів і нижче FX

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів. Таким чином студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують відмітку про залік «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «зараховано», а в шкалі ЄКТС – E та бал 60. Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік «не зараховано», то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік «не зараховано», оцінка FX – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Затверджено на засіданні кафедри іспанської і новогрецької філології та перекладу, протокол № 8 від «20» березня 2025 р

Завідувач кафедри Олена ЗАЛЄСНОВА

Перезатверджено на засіданні кафедри іспанської і новогрецької філології та перекладу, протокол № 10 від «30» березня 2026 р.

Завідувач кафедри Олена ЗАЛЄСНОВА

Примітка: форма силабусу може змінюватися / коригуватися залежно від потреб опису конкретної дисципліни (наприклад, можна вставляти табличний матеріал для опису окремих позицій).